

EESTI FINANTSTEENUSTE TURG
seisuga 30.06.2010

Käesoleva Finantsinspeksiooni poolt koostatud analüüsi eesmärgiks on anda ülevaade Eesti finantsteenuste turu ja turuosade kohta. Kuigi Finantsinspeksioon teeb kõik endast oleneva, et käesolevas analüüsis sisalduv informatsioon oleks õige ja täpne, ei eelda ega võta Finantsinspeksioon kohustust tulevikus igakordselt informeerida analüüsis toodud faktiliste asjaolude muutumisest ning selliste muudatuste võimalikust mõjust. Finantsinspeksioon ei vastuta kahju eest ega võta kohustusi, mis tulenevad või on seotud käesoleva analüüsi ja/või selles esitatud informatsiooni kasutamisega.

I. Finantsteenuste mahud

2010. aasta esimesel poolaastal hakkas Eesti finantsteenuste turg ilmutama majanduskriisist toibumise märke.

Hoiuste koondmaht kasvas võrreldes aastataguse perioodiga 6,9%, sh nõudmiseni ja üleõhoiuste maht 10,1%, tähtajaliste ja säästuhoiuste maht 5,5%. Klientide hoiuste maht kokku ulatus 2010. aasta juuni lõpus 161,4 miljardi kroonini.

Pankade laenuportfellide koondmaht vähenes võrreldes 2009. aasta juuniga 5,1%. 2010. aasta juuni lõpu seisuga oli krediidi-asutuste koondlaenuportfelli suuruseks 238,7 miljardit krooni, sealhulgas moodustasid Eesti residentidest isikute laenu 232,1 miljardit krooni.

Investeeringisvaldkonnas on märgata selgeid kasvumärke: 2010. aasta I poolaastal kasvas investeerimisriskiga elukindlustuses (IRE) laekunud kindlustusmaksete maht võrreldes aastataguse perioodiga 31%, fondisektoris kasvas fondide (sh pensionifondide) koondvarade maht 14%. Eesti residentidest klientide individuaalportfellide koondmaht kasvas 8%.

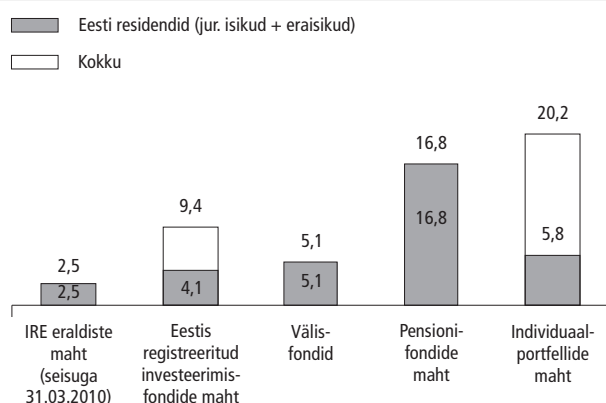
Säästmisele suunatud finantsteenustesse – sh IRE tooted, investeerimisfondid, pensionifondid, individuaalportfellid, tähtajalised ja säästuhoiused ning investeerimishoiused – oli paigutatud 133 miljardit krooni (2009. aasta juuni lõpu seisuga 115 miljardit krooni).

Elukindlustuse valdkond toetus suurel määral IRE kindlustusele, mis võrreldes 2009. aasta juuniga tagas kogu elukindlustuse kindlustusmaksete mahu 10%-se kasvu.

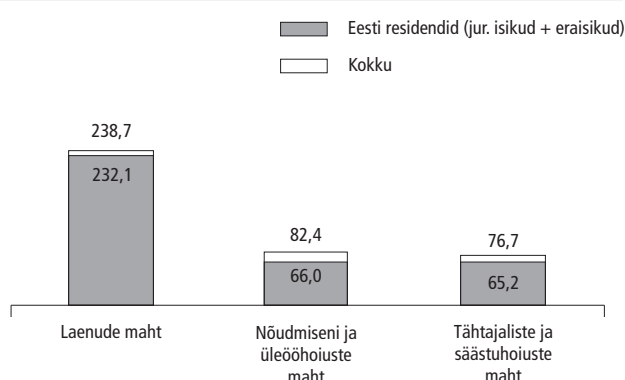
Kahjukindlustuses vähenes kindlustusmaksete maht võrreldes 2009. aasta juuniga 12%.

Eesti finantsasutuste poolt pakutavate finantsteenuste mahud:

Erinevate investeerimisteenuste mahud (mld kr) seisuga 30.06.2010

Erinevate pangateenuste mahud (mld kr) seisuga 30.06.2010

Eesti finantsasutuste poolt osutatud investeerimis- ja pangateenuste maht, sh andmed Eesti residentidest eraisikute kohta on toodud alljärgnevas tabelis (mld kr, seisuga 30.06.2010):

Teenus	Kokku mld EEK	Sealhulgas Eesti residentidest eraisikud	
		mld EEK	osakaal koguteenuses
Investeeringufondide maht	9,4	1,1	12%
Pensionifondide maht	16,8	16,8	100%
Eestis pakutavad välisfondid	5,1	1,4	27%
IRE eraldiste maht	2,5	2,5	100%
Individaalportfellide maht	20,2	1,1	5%
Laenude maht	238,7	113,3	47%
Nõudmiseni ja üleõhoiuste maht	82,4	27,4	33%
Tähtajaliste ja säästuhoiuste maht	76,7	30,3	40%
Investeeringu- ja muude hoiuste maht	2,3	1,6	70%

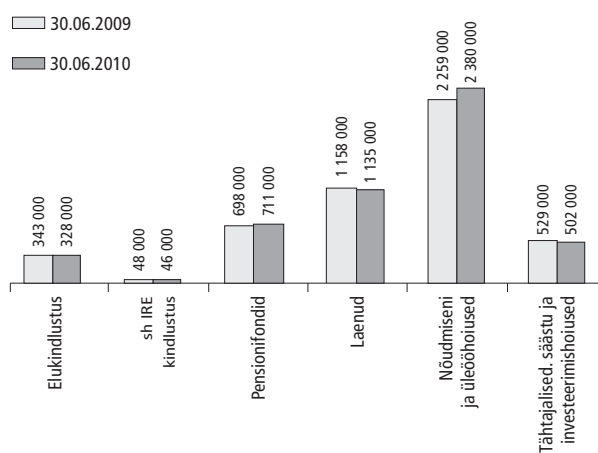
2. Eraisikutest klientide jaotus teenuste lõikes

Lepingute arvu järgi on Eestis enimkasutatud teenuseks nõudmiseni hoius (arvelduskonto). Eraisikutele kuulus 30.juuni 2010 seisuga **2 380 000 arvelduskontot**¹ (paljud eraisikud omavad mitut arvelduskontot).

Teiseks eraisiku poolt enamkasutatavaks finantsteenuseks on **laen**. 30.juuni 2010 seisuga oli **eraisikutega sõlmitud 1 135 219 laenulepingut**².

Pensionifondidega sõlmitud lepingute arv on aastaga kasvanud 698 000-lt 711 000-ni. Tähtajaliste, säästu- ja investeerimishoiuste lepingute arv vähenes 529 000-lt 502 000-ni. Elukindlustuses, sh IRE kindlustuses vähenes lepingute arv vastavalt 343 000-lt 328 000-ni ja 48 000-lt 46 000-ni.

Erasisikute lepingute arv finantsteenuste lõikes

¹ Arvesse on võetud vaid hoiused rahaliste vahenditega.

² Oluline märkus: Analüüs ei arvesta asjaoluga, et mõni isik võib olla sõlminud mitu lepingut.

3. Elukindlustus

2010. aasta I poolaastal kogusid elukindlustusseltsid **Eestis kindlustusmakseid 618** miljonit krooni³ (2009. aasta I poolaastal: 563 miljardit krooni). Võrreldes aastataguse perioodiga **suurenes kindlustusmaksete maht ligi 10%. Kindlustusmaksete kasv on tingitud eelkõige investeerimisriskiga elukindlustuse (IRE) kindlustusmaksete suurenemisest 31% võrra.**

Suurima mahuga elukindlustustoode on investeerimisriskiga elukindlustus (IRE) kindlustusmaksete mahuga 315 miljonit krooni (2009. aasta I poolaastal: 240 miljonit krooni) ning osatähtsusega 51% (43%).

IRE-le järgneb kapitalikogumiskindlustus maksete mahuga 183 miljonit krooni (2009. aasta I poolaastal: 206 miljonit krooni). Ülejäänud elukindlustustoodete lepingutesse laekus 120 miljonit krooni (118 miljonit krooni).

a. Tarbijad

2010. aasta juuni lõpu seisuga oli Eestis tegutsevate elukindlustusseltsidega sõlmitud **208 221 elukindlustuse põhilepingut**⁴ (2009. aasta juuni lõpu seisuga 216 462 põhilepingut). Aastataguse perioodiga võrreldes vähenes sõlmitud lepingute arv peaaegu kõikides elukindlustuse liikides, ainsaks erandiks oli siin surmajuhtumikindlustus.

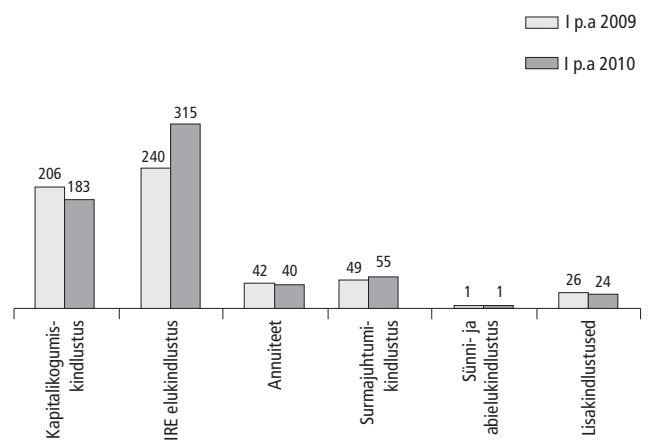
Vaatamata langusele jäi lepingute arvu poolest suurimaks põhikindlustusliigiks kapitalikogumiskindlustus lepingute arvuga 83 796 (2009. aasta juuni lõpu seisuga 93 538 lepingut).

Ainsaks elukindlustusliigiks, kus aastataguse perioodiga võrreldes lepingute arv kasvas, oli surmajuhtumikindlustus. Jõusolevate lepingute arv suurenes siin 57 630-lt 62 855-ni.

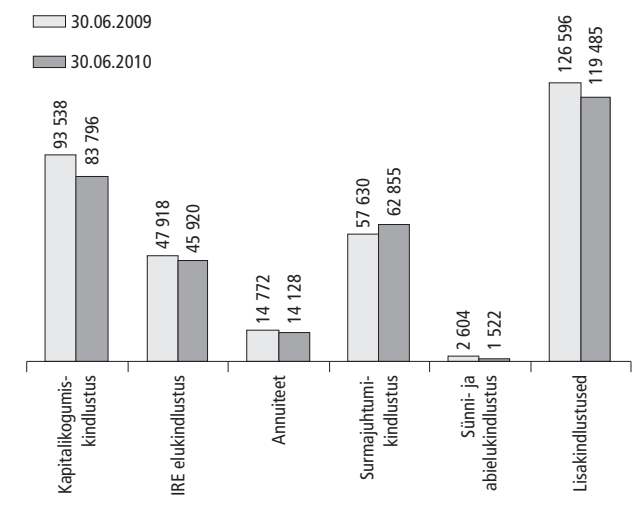
Lisakindlustuse lepinguid oli seisuga 30. juuni 2010 sõlmitud 119 485 (2009. aasta juuni lõpu seisuga 126 596 lepingut).

Üldine turujaotus:	Swedbank Life Insurance	35%
	Mandatum Life Insurance Baltic	30%
	SEB Elu- ja Pensionikindlustus	23%
Kliente:	327 706 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	2010. a I p.a laekunud kindlustusmaksed kokku 618 mln kr	

Kindlustusmaksed elukindlustusliikide kaupa (mln kr)

Eestis sõlmitud jõusolevate elukindlustuslepingute arv (tk)

³ Andmed ei sisalda väljastpoolt Eestit kogutud kindlustusmaksleid.

⁴ Andmed sisaldavad ainult Eestis sõlmitud elukindlustuslepinguid.

Kindlustusmaksete mahu ja lepingute arvu vähenemisele vaatamata jäi 2010. aasta I poolaastal keskmine kindlustusmaksete maht aastataguse tasemega võrreldes peaaegu kõikide kindlustusliikide puhul sisuliselt muutmatuks. Ainsaks erandiks oli IRE elukindlustus, kus keskmine lepingusse poole aasta jooksul sisse makstud kindlustusmaks suurenes aastaga üle kolmandiku – 5 001 kroonilt 6 860 kroonini, mis on viimase kolme aasta kõrgeim tase. 2008. aasta I poolaastal oli IRE elukindlustuse keskmine maht 6 210 krooni. Seega suurimaks kindlustusliigiks mahu poolest on endiselt IRE elukindlustus.

Keskmine annuiteedi sissemaksete summa on võrreldes aastataguse perioodiga suurenenud 2 820 kroonilt 2 831 kroonini. Keskmine kapitalikogumiskindlustuse sissemaksete summa vähenes 2 200 kroonilt 2 184 kroonini.

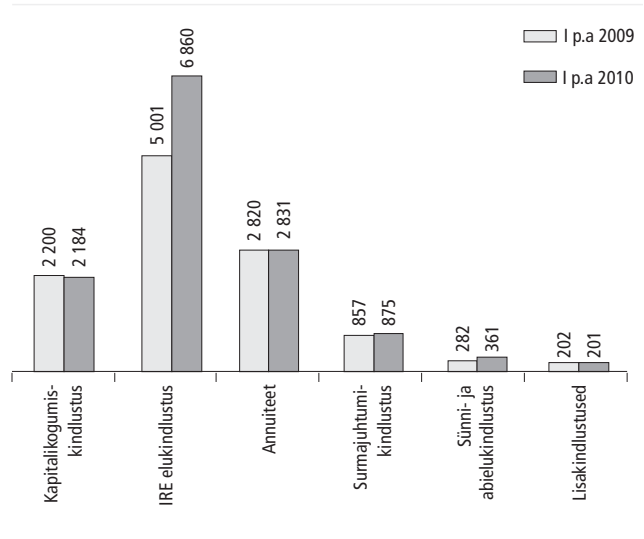
b. Teenusepakkujad

Elukindlustuse juhtkolmikule, kuhu kuuluvad Swedbank Life Insurance, Mandatum Life Insurance Baltic (endise nimega Sampo Life Insurance Baltic) ja SEB Elu- ja Pensionikindlustus, laekus 2010. aasta juuni lõpu seisuga 88% kindlustusmaksetest.

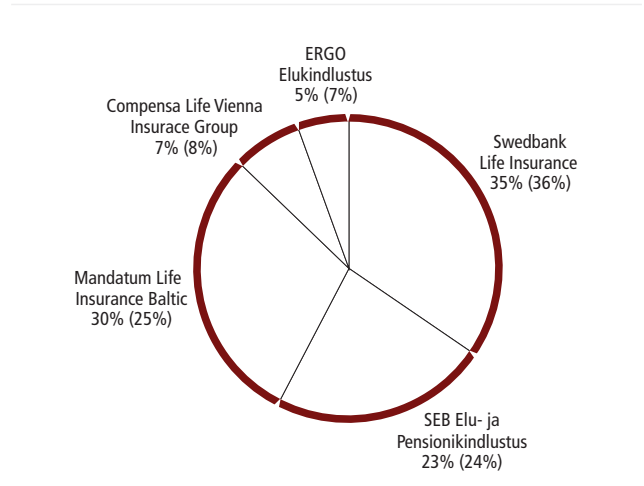
Aastataguse perioodiga võrreldes kasvasid kindlustusmaksed just nimetatud kolmes suurimas elukindlustusseltsis, ERGO Elukindlustuses ja Compensa Life Vienna Insurance Group'is on laekunud kindlustusmaksete maht vähenenud.

Enim kasvasid kindlustusmaksed Mandatum Life Insurance Baltic'us, kus võrreldes 2009. aasta I poolaastaga suurenesid kindlustusmaksed 29% võrra. Sellest tulenevalt on ka Mandatum Life Insurance Baltic'u turuosad aastaga suurenenud 25%-lt 30%-ni. Teiste elukindlustusseltside turuosad on vastavalt vähenenud.

Keskmine lepingusse aastaga sisse makstud kindlustusmaksete summa (kr)

Elukindlustusseltside turuosad 2010. aasta I p.a laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2009. aasta I p.a)

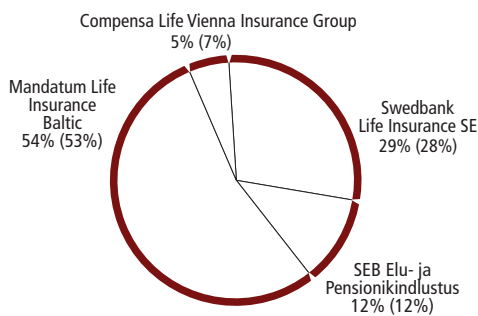
Turujaotuses toimusid suurimad muutused annuitedis ning surmajuhtumikindlustuses.

Annuitedis suurenes SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosa 9%-lt 17%-ni. ERGO Elukindlustuse turuosa vähenes 40%-lt 34%-ni ning Compensa Life Vienna Insurance'i turuosa 49%-lt 48%-ni.

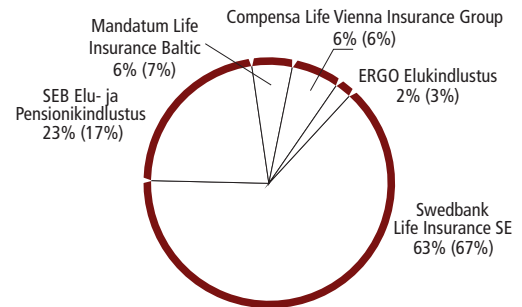
Surmajuhtumikindlustuses suurenes SEB Elu- ja Pensionikindlustuse turuosa 17%-lt 23%-ni ning vähenes Swedbank Life Insurance'i turuosa 67%-lt 63%-ni.

IRE elukindlustuse turuosasid iseloomustab suhteline stabiilsus. Mandatum Life Insurance Baltic'u turuosa oli 2010. aasta juuni lõpus 54%. Swedbank Life Insurance'le kuulus 29%, SEB Elu- ja Pensionikindlustusele 12% ja Compensa Life Vienna Insurance Grupile 5% IRE elukindlustuse turust.

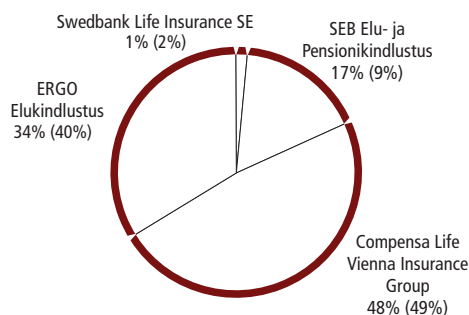
Turujaotus: IRE elukindlustus seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

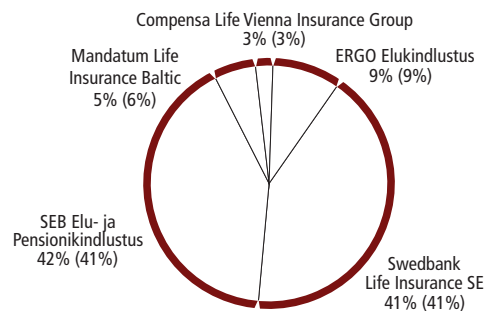
Turujaotus: surmajuhtumikindlustus

Turujaotus: annuitedis

Turujaotus: kapitalikogumiskindlustus

4. Kahjukindlustus⁵

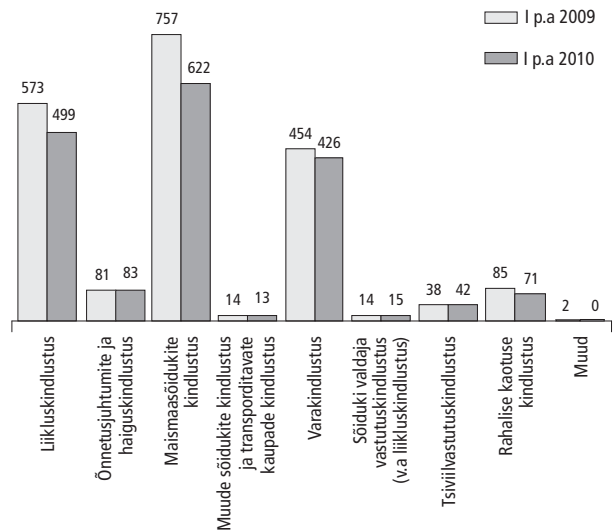
2010. aasta I poolaastal laekus Eestis tegevusloa alusel tegutsevatele kahjukahjuseltsidele ja välismaiste kahjukindlustusandjate filiaalidele **kindlustusmakseid 1,8 miljardit krooni** (2009. aasta I poolaastal: 2,0 miljardit krooni), sh väliskindlustusseltside Eesti filiaalidele 278 miljonit krooni ehk 15% kõikidest kogutud kindlustusmaksetest (2009. aasta I poolaastal 329 miljonit krooni ehk 16% kõikidest kogutud kindlustusmaksetest). **Peaaegu kõigis kahjukindlustuse liikides laekus vähem kindlustusmakseid kui aasta tagasi.**

Suurim osakaal ehk 35% on endiselt maismaasõidukite kindlustusel ehk **kaskokindlustusel** (kindlustusmaksete maht 622 miljonit krooni) ning kohustuslikul **liikluskindlustusel** 28% (kindlustusmaksete maht 499 miljonit krooni). Neile järgneb varakindlustus osakaaluga 24% kindlustusmaksete mahuga 426 miljonit krooni.

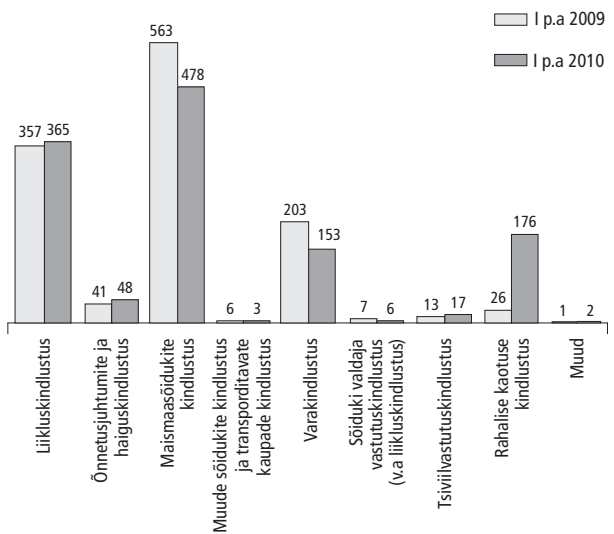
2010. aasta I poolaastal maksti hüvitistena välja 1,2 miljardit krooni (2009. aasta I poolaastal samuti 1,2 miljardit krooni). Võrreldes aastataguse perioodiga vähenesid hüvitissummad maismaasõidukite kindlustuses ning varakindlustuses. Samas kasvas oluliselt rahalise kaotuse kindlustuse hüvitiste maht: aastaga 26 miljonilt kroonilt 176 miljoni kroonini.

Üldine turujaotus:	IF P&C Insurance	27%
	ERGO Kindlustus	20%
	Swedbank Varakindlustus	15%
Kliente:	info puudub	
Teenuse maht:	2010. a I p.a laekunud kindlustusmaksed 1,8 mld kr	

Kindlustusmaksed kahjukindlustuse liikide kaupa (mln kr)

Väljamakstud hüvitised kahjukindlustuse liikide kaupa (mln kr)

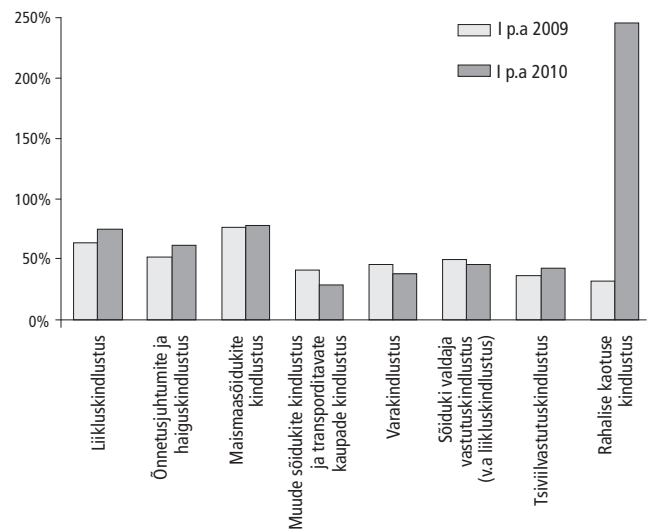
⁵ Andmed kahjukindlustuse kohta hõlmavad ainult Eestis sõlmitud lepinguid. Andmed ei sisalda Eesti kindlustusseltside välisriikide filiaalides sõlmitud kindlustuslepinguid.

Kõrgeim väljamakstud hüvitiste suhe kindlustusmaksetesse on rahalise kaotuse kindlustusel, kus võrreldes aastataguse perioodiga suurenes nimetatud näitaja 30%-lt koguni 247%-ni.

Kaskokindlustuses moodustas väljamakstud hüvitiste suhe kindlustusmaksetesse 77%, liikluskindlustuses 73% ning õnnetusjuhtumite ja haiguskindlustuses 59%.

Hüvitiste suhe kindlustusmaksetesse

a. Teenusepakkujad

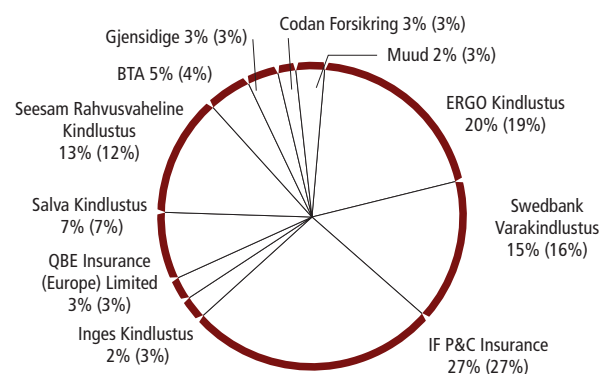
Turuosad

2010. aasta I poolaastal iseloomustas kahjukindlustajate turgu stabiilsus: turuosade kõikumised ei ületanud 1%.

Suurima turuosaga 27% oli 2010. aasta juuni lõpu seisuga IF P&C Insurance. ERGO Kindlustuse turuosa moodustas 20%, Swedbank Varakindlustusele kuulus 15% turust.

Välismaiste kindlustusandjate filiaalide summaarne turuosa on 15%. Suurima 5% turuosaga neist on BTA Apdrošināšanas akciju sabiedrība Eesti filiaal.

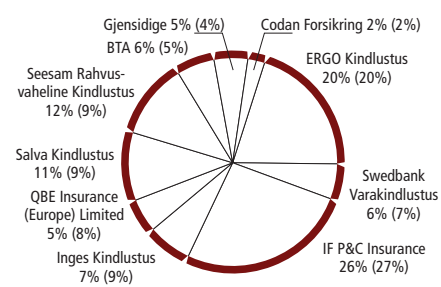
Kahjukindlustusseltside turuosad 2010. aasta I p.a laekunud kindlustusmaksete järgi (sulgudes 2009. aasta I p.a)

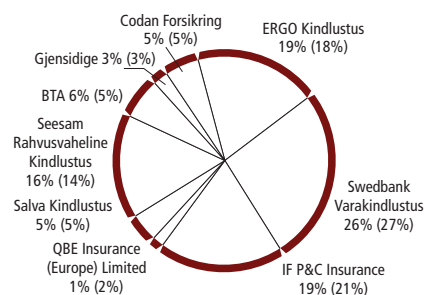
Alljärgnevatel joonistel on toodud Eesti kindlustusseltside ja välismaiste seltside Eesti filiaalide turujaotus kolme suurima kahjukindlustustoote lõikes.

Suurim turuosade liikluskindlustuses ja varakindlustuses kuulub endiselt IF P&C Insurance'ile – vastavalt 26% ja 41%. Kaskokindlustuses aga Swedbank Varakindlustusele – 26%.

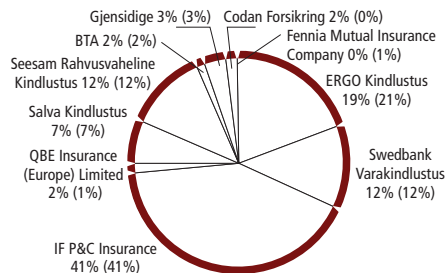
Turujaotus: liikluskindlustus

Turujaotus: maismaasõidukite kindlustus

Turujaotus: varakindlustus

5. Investeerimis- ja pensionifondid⁶

Investeerimisfondide, sh pensionifondide varade maht kasvas poolaastaga 5% ehk 1,3 miljardi krooni võrra, moodustades 2010. aasta juuni lõpuks 26,2 miljardit krooni⁷.

Sarnaselt eelmistele perioodidele toetus fondisektori mahu kasv eelkõige aktsiafondidele ja kohustuslike pensionifondidele, mille arengut omakorda mõjutas globaalsete finantsturgude volatiilsus. Aasta esimesel neljal kuul viis maailma aktsiaturgude kasv fonde tõusule, aprillis aga mõnes euroala riigis puhkenud võlakriisi tõttu pöördusid fondid langusesse. Siiski on kokkuvõttes 2010. aasta esimese poolaastaga fondide kogumaht kasvanud.

2010. aasta I poolaastaga suurenes kohustuslike pensionifondide varade maht kokkuvõttes 4,7%, kasvades 14,9 miljardilt kroonilt 15,6 miljardi kroonini. Kohustuslike pensionifondide varade mahu kasvule aitas kindlasti kaasa sissemaksete osaline taastumine alates aasta algusest.

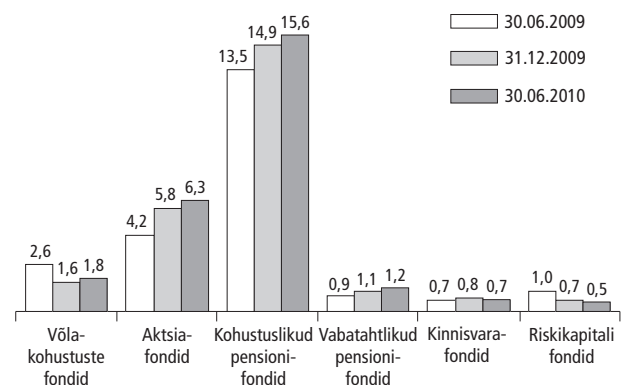
Aktsiafondide varade maht suurenes aasta alguse 5,8 miljardilt kroonilt juuni lõpuks 6,3 miljardile kroonile ehk 9%.

Võlakohustuste fondide varade maht on poolaastaga samuti kasvanud: 1,6 miljardilt kroonilt 1,8 miljardi kroonini ehk 13%.

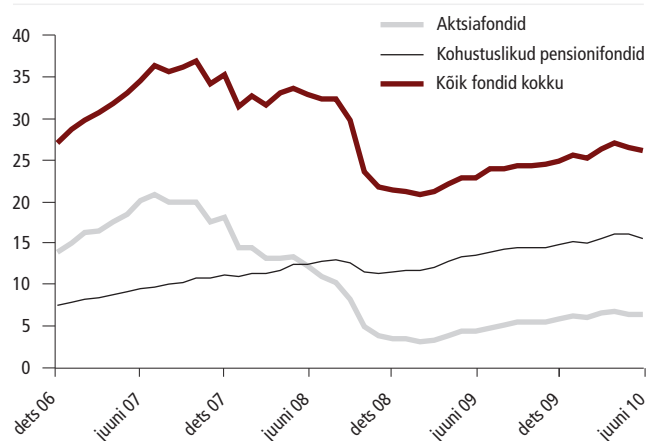
Fondisektori koondstruktuuris on endiselt suurimaks fonditüübiks kohustuslikud pensionifondid osakaaluga 60% (2009. aasta lõpus samuti 60%). Suuruselt teisel kohal on aktsiafondid osakaaluga 24% (2009. aasta lõpus 23%). Võlakohustuste fondide osakaal oli 7% kogu fondide varade mahust (2009. aasta lõpus 6%).

Üldine turujaotus:	Swedbank Investeerimisfondid	48%
	SEB Varahaldus	24%
	Danske Capital	9%
Kliente:	738 589 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	fondide kogumaht 26,2 mld kr	

Fondide mahud (mld kr)

Investeerimis- ja pensionifondide dünaamika 2007–2010. a (mld kr)

⁶ Andmed investeerimisfondide kohta hõlmavad kõiki Eestis registreeritud investeerimisfondide kliente, sh ka välisriikide kliente.

⁷ Turuväärtus.

a. Tarbijad⁸

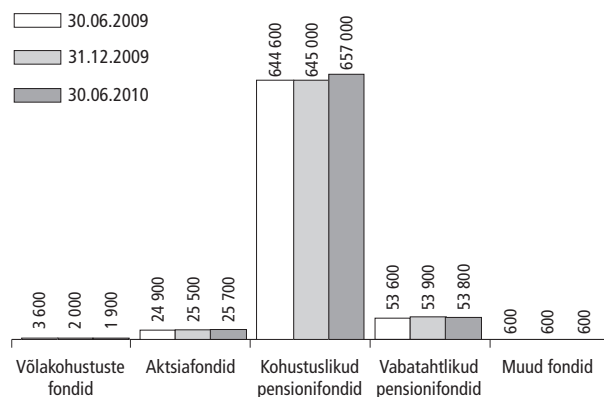
2010. aasta esimese poolaastaga suurenes investeerimisfondide osakuomanike koguarv⁹, eelkõige kohustuslike pensionifondide arvelt. Finantsinspektsiooni andmetel kasvas poolaastaga kohustuslike pensionifondide osakuomanike arv ca 12 000 isiku võrra ning moodustas juuni lõpu seisuga 657 000 isikut. Siinkohal tuleb aga silmas pidada, et paljud eraisikud kasutavad võimalust koguda pensioni läbi mitme kohustusliku pensionifondi ja seega on II pensionisambaga liitunud tegelik arv osakuomanike arvust väiksem (2010. aasta alguse seisuga ca 593 000 isikut).

Teistesse fondidesse investeerivate isikute arv on jäänud peaaegu muutumatuks. Aktsiafondide osakuomanike arv suurenes ca 200 isiku võrra, võlakohustuste ja vabatahtlike pensionifondide osakuomanike arv vähenes kummalgi fondiliigil ca 100 isiku võrra.

Kokkuvõttes on suurimaks fondiliigiks kliendibaasi järgi kohustuslikud pensionifondid osakuomanike arvuga 657 000 isikut ning neile järgnesid:

- vabatahtlikud pensionifondid osakuomanike arvuga 53 800 isikut;
- aktsiafondid osakuomanike arvuga 25 700 isikut;
- võlakohustuste fondid osakuomanike arvuga 1 900 isikut;
- muud fondid (kinnisvara- ja riskikapitali fondid) osakuomanike arvuga 600 isikut.

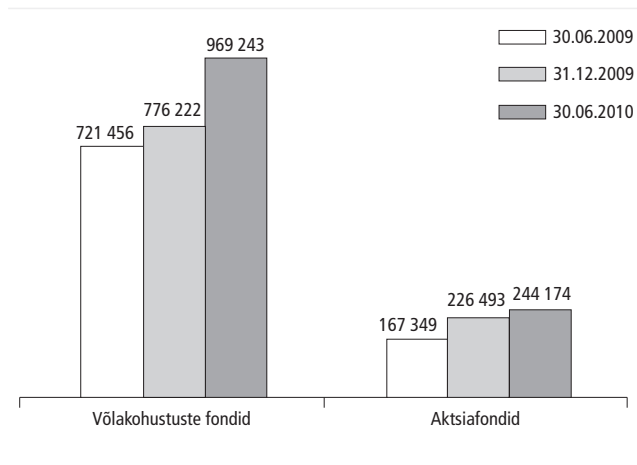
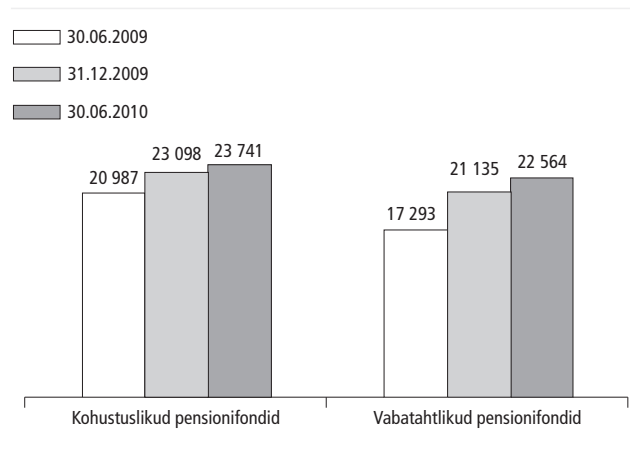
Investeerimis- ja pensionifondide osakuomanike arv

⁸ Kõik järeldused fondide kliendibaasi kohta põhinevad osakuomanike arvul. Isik võib omada mitme fondi osakuid.

Seega näitab osakuomanike arv pigem inimeste aktiivsust investeerimisel läbi fondide, mitte konkreetsete isikute arvu.

⁹ Sisaldab ka mitteresidentidest osakuomanikke.

Investeeringute maht osakuomaniku kohta, kr (1)**Investeeringute maht osakuomaniku kohta, kr (2)**

Suurimad investeeringud ühe kliendi kohta¹⁰ on endiselt tehtud võlakohustuste fondidesse, mis tuleneb asjaolust, et seda liiki fonde kasutavad likviidsuse juhtimise eesmärgil eeskätt juriidilised isikud:

- võlakohustuste fondid 969 243 krooni;
- aktsiafondid 244 174 krooni;
- kohustuslikud pensionifondid 23 741 krooni;
- vabatahtlikud pensionifondid 22 564 krooni.

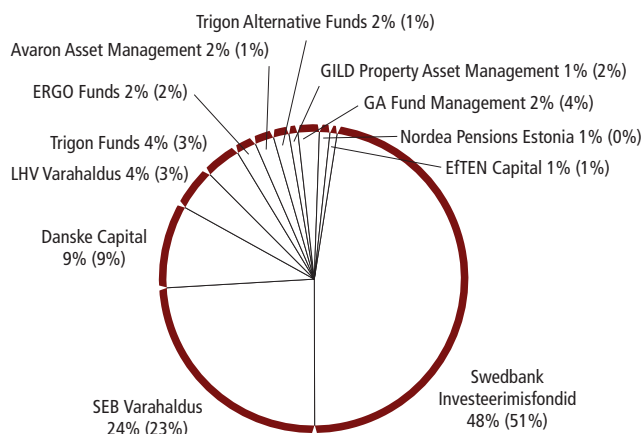
Investeeringud muudesse fondidesse (kinnisvara- ja riskikapitalifondid) moodustasid keskmiselt 2 miljonit krooni osakuomaniku kohta ehk teistest fondidest oluliselt rohkem. Nii kinnisvara- kui ka riskikapitalifondid on kõrgema riskiga fondid, kuhu investeerivad enamasti jõukamad eraisikud ja kutselised investorid.

b. Teenusepakkujad

Fondide varade jaotus erinevate fondivalitsejate vahel on suhteliselt stabiilne. Siiski vähenes võrreldes eelmise aasta juuniga mõnevõrra Swedbank Investeeringufondide turuosa: 51%-lt 48%-ni. Samas on Swedbank Investeeringufondid endiselt Eesti suurim fondivalitseja.

SEB Varahaldusele kuulus juuni lõpu seisuga 24% fonditurust. Aastaga suurenes tema turuosa 23%-lt 24%-ni.

LHV Varahalduse ja Trigon Funds'i turuosad kasvasid mõlemal 3%-lt 4%-ni.

Turujaotus: kõik fondid kokku seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

¹⁰ Investeeringud ühe kliendi kohta on näitliku iseloomuga ning viitavad vaid investeeringu ligikaudsele suurusjärgule (nt pensionifondide puhul viivad uued süsteemiga liitujad keskmise investeeringu mahu allapoole).

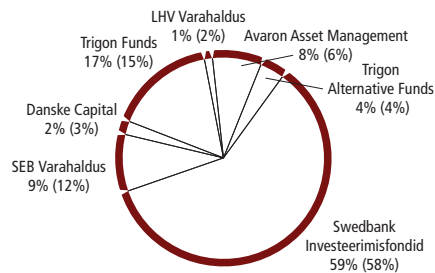
Suurimatest muudatustest **aktsiafondide** turujaotuses võib välja tuua Trigon Funds'i turuosa suurenemise 15%-lt 2009. aasta juunis 17%-ni 2010. aasta juunis ning SEB Varahalduse turuosa vähenemise vastavalt 12%-lt 9-ni. Suurim 59%-line turuosa kuulub endiselt aga Swedbank Investeeringufondidele.

Swedbank Investeeringufondidele kuuluvate **võlakohustuste fondide**¹¹ likvideerimine 2009. aasta lõpus tõi kaasa ka olulisi muutusi turul. Võrreldes aastataguse perioodiga vähenes Swedbank Investeeringufondide turuosa 65%-lt 26%-ni. Samas SEB Varahalduse turuosa kasvas 31%-lt 64%-ni.

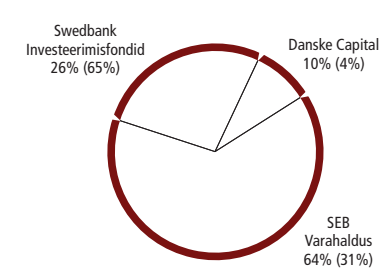
Suurim osa **pensionifondide** turust kuulub Swedbank Investeeringufondidele. Siiski üle pika aja toimusid **kohustuslike pensionifondide** turujaotuses mõningad muudatused: nimelt vähenes Swedbank Investeeringufondide turuosa 52%-lt 48%-ni ning samas kasvas LHV Varahalduse turuosa 4%-lt 7%-ni ning Nordea Pensions Estonia turuosa 1%-lt 2%-ni. **Vabatahtlike pensionifondide** osas vähenes Swedbank Investeeringufondide turuosa 66%-lt 64%-ni, siiski omavad nad 2/3 vabatahtlike pensionifondide turust.

Muude fondide osas on suurima turuosaga GA Fund Management 43%-ga. EFTEN Capital hõivas oma esimesel tegutsemisaastal 17%-se turuosa.

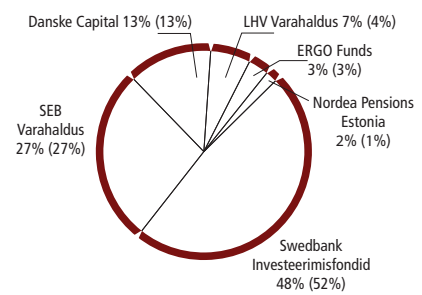
Turujaotus: aktsiafondid

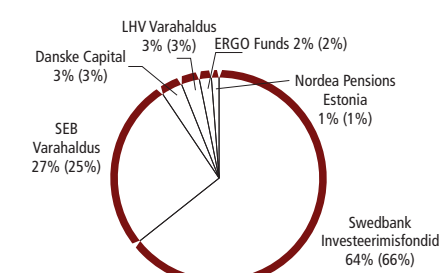
Turujaotus: võlakohustuste fondid

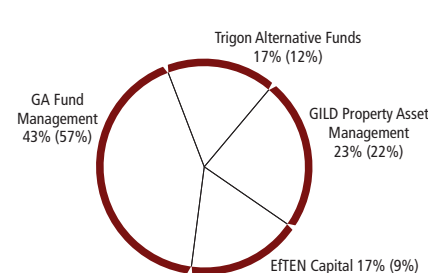
Turujaotus: kohustuslikud pensionifondid

Turujaotus: vabatahtlikud pensionifondid

Turujaotus: muud fondid

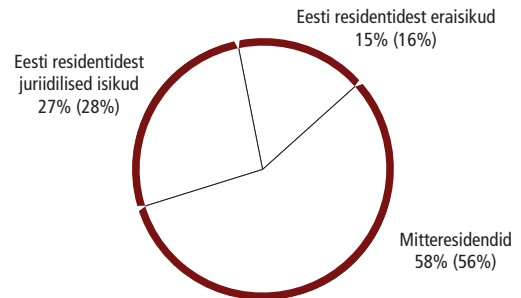
Kuna investeerimisfondide klientidest moodustavad põhiosa mitteresidendid, on Eesti fondituru kohta järelduste tegemiseks oluline eristada Eesti residentidest kliendid mitteresidentidest.

Aastataguse perioodiga võrreldes jäi **aktsiafondide** klientide struktuur põhiliselt samaks. Mahuliselt suurim osa kuulus **mitteresidentidele 58%** (seisuga 30.juuni 2009: 56%). **Aktsiafondidesse** paigutatud 6,3 miljardist kroonist kuulus Eesti residentidest eraisikutele 15%. Eesti **residentidest eraisikute** poolt eelistatuimaks aktsiafondide fondivalitsejaks on Swedbank Investeerimisfondid, mis valitsetes 59% Eesti residentidest eraisikute poolt aktsiafondidesse paigutatud varadest. SEB Varahaldus valitsetes 31% Eesti residentidest eraisikute poolt aktsiafondidesse paigutatud varadest.

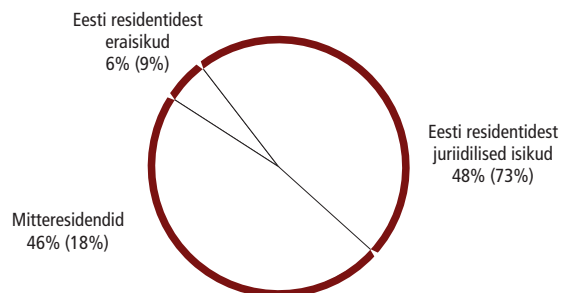
Võlakohustuste fondidesse paigutatud 1,8 miljardist kroonist kuulus Eesti residentidest eraisikutele 6%. Eesti residentidest eraisikute turul on turuliidriks saanud SEB Varahaldus, kes valitsetes 95% võlakohustuste fondidesse paigutatud varadest. Senine turuliider Swedbank Investeerimisfondid võlakohustuste fonde enam ei valitse.

Muudesse fondidesse paigutatud 1,2 miljardist kroonist kuulus Eesti residentidest eraisikutele vaid 2%.

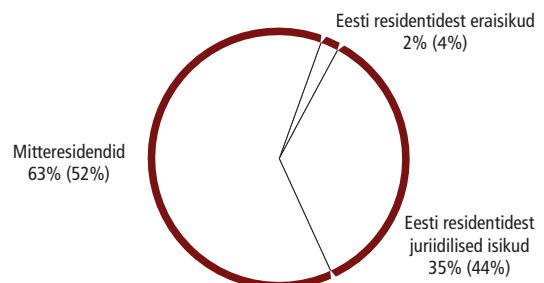
Aktsiafondide klientide struktuur seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

Võlakohustuste fondide klientide struktuur seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

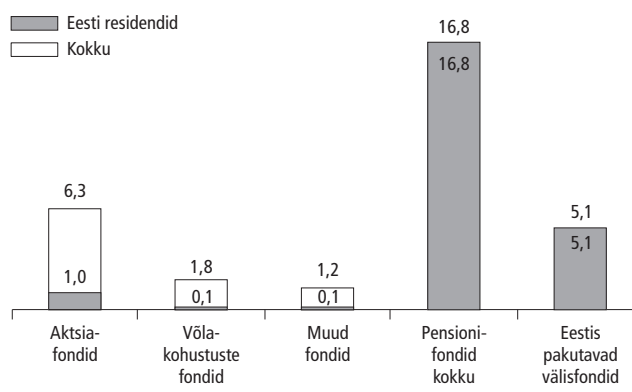

Muude fondide klientide struktuur seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

Eesti residentidest eraisikute eelistused fondide valikul:

Eesti residentide fondidesse paigutatud raha seisuga 30.06.2010 (mln kr)

6. Individuaalportfellid¹²

a. Teenus

Individuaalportfellide valitsemise teenust pakuvad nii investeerimisühingud, fondivalitsejad kui ka krediidasutused.

Käesolevas aruandes ei käsitleta institutsionaalseid kliente ning kõik andmed hõlmavad vaid Eesti residentidest eraisikute ja äriühingute poolt kasutatud individuaalportfelli valitsemise teenust.

Eesti residentidest äriühingute ning eraisikute individuaalportfellide maht moodustas 2010. aasta juuni lõpu seisuga 4,9 miljardit krooni (2009. aasta juuni lõpus 4,6 miljardit krooni).

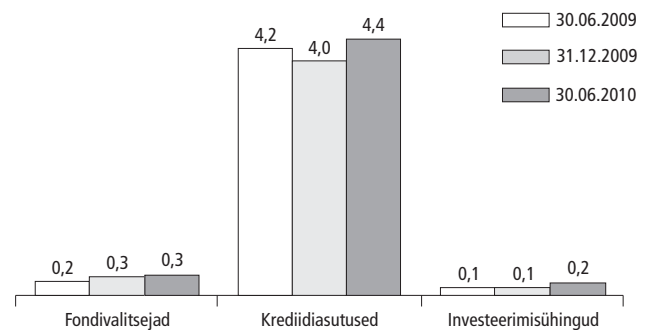
Aastaga suurenes äriühingute ja eraisikute individuaalportfellide koondmaht 8%.

90% Eesti residentidest äriühingute ja eraisikute individuaalportfellides hoitavatest vahenditest on koondatud krediidasutustesse: 2010. aasta juuni lõpu seisuga haldasid krediidasutused individuaalportfellidena ligi 4,4 miljardit krooni.

Fondivalitsejate poolt hallatavate residentidest klientide individuaalportfellide maht moodustas kokkuvõttes 0,3 miljardit krooni. Investeerimisühingud haldasid 0,2 miljardit krooni.

Üldine turujaotus:	Swedbank	41%
	Nordea Pank	22%
	SEB Pank	18%
Kliente:	info puudub	
Teenuse maht:	äriühingute ja eraisikute portfelli kogumaht 4,9 mld kr	

Eesti residentidest äriühingute ja eraisikute individuaalportfellide maht (mld kr)

¹² Andmed individuaalportfellide valitsemise kohta hõlmavad kõiki nimetatud teenust Eestis pakkuvaid subjekte, kelle klientideks võivad olla nii Eesti kui ka välisriikide kliendid.

b. Teenusepakkujad

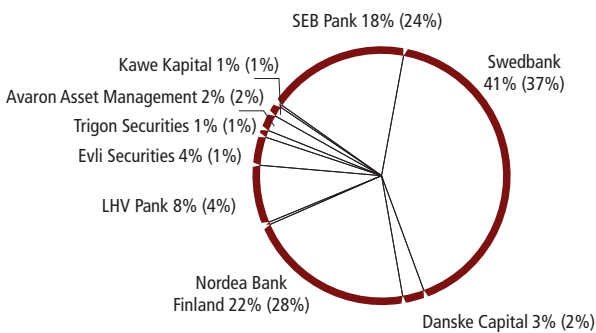
Suurim turuosa Eesti residentidest äriühingute ja eraisikute individuaalportfellide valitsemisel kuulus 2010. aasta juuni lõpus suurimatele pankadele: Swedbank'ile 41%, Nordea Bank Finland Eesti filiaalile 22% ja SEB Pangale 18% turust.

Krediitiasutuste lõikes kuulus suurim individuaalportfellide koondportfell Swedbank'ile (47%). Nordea Bank Finland Eesti filiaalile kuulus 24% ja SEB Pangale 20% turust.

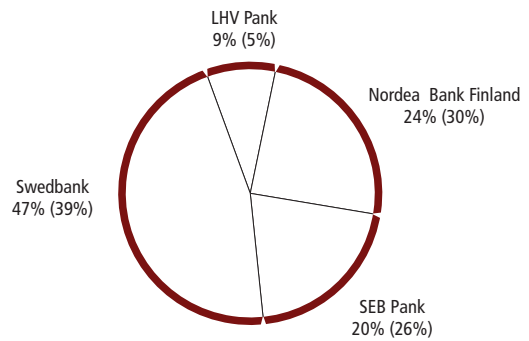
Investeeringisühingute lõikes kuulus valdav osa individuaalportfellide mahust Evli Securities'ile (75%).

Fondivalitsejate lõikes kuulus suurim individuaalportfellide koondportfell Danske Capital'ile (43%).

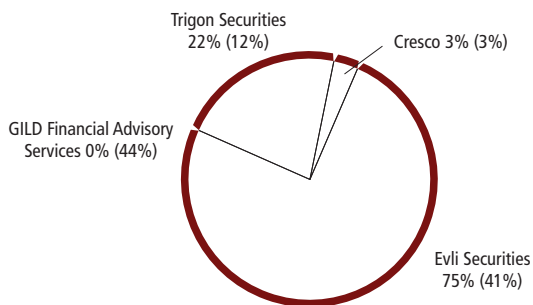
Eesti residentidest äriühingute ja eraisikute individuaalportfellide turujaotus teenusepakkujate lõikes seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

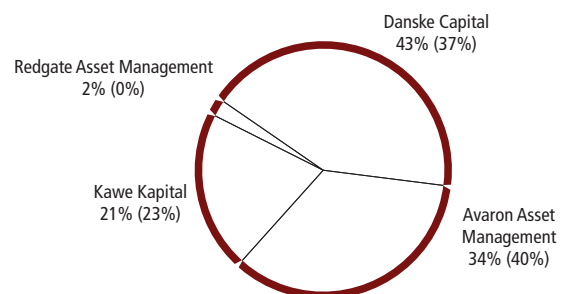
Turujaotus: krediitiasutuste lõikes

Turujaotus: investeerimisühingute lõikes

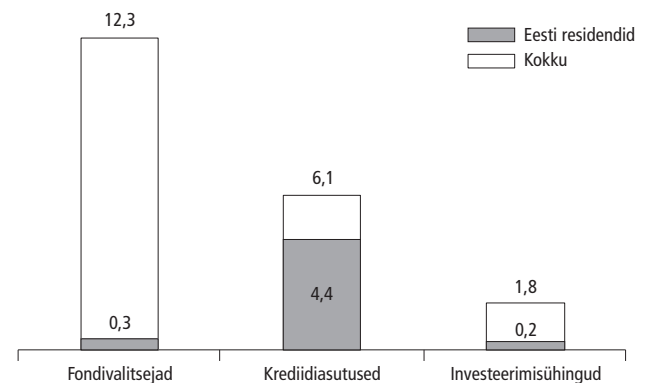
Turujaotus: turujaotus fondivalitsejate lõikes

c. Teenuse tarbijad

Finantsinspektsiooni andmetel moodustasid Eesti residentidest äriühingute ja eraisikute individuaalportfellid 2010. aasta juuni lõpus 24% individuaalportfellide koondmahust. Eesti residentidest finantsasutuste ja valitsuse individuaalportfellid moodustasid 46%, mitte-residentidest finantsasutuste individuaalportfellid 25% ning mitteresidentidest äriühingute ja eraisikute individuaalportfellid moodustasid 5% individuaalportfellide koondmahust.

**Eesti residentidest äriühingute ja eraisikute osalus
valitsetavates individuaalportfellides seisuga 30.06.2010 (mld kr)**

7. Laenu¹³

2010. aasta I poolaastal vähenes pankade laenuportfelli maht 5,1% ehk 12,8 miljardi krooni võrra, ulatudes 2010. aasta juuni lõpuks 238,7 miljardi kroonini, millest laenu äriühingutele¹⁴ moodustasid 45% ja laenu eraisikutele¹⁵ 48%.

Enim vähenes laenu maht äriühingute osas: 6,3 miljardit krooni. Laenu eraisikutele vähenesid 3,7 miljardi krooni ning laenu finantseerimisasutustele 2,6 miljardi krooni võrra.

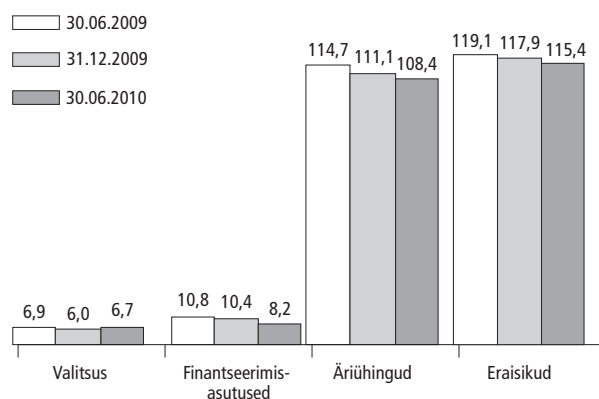
Kokkuvõttes oli 2010. aasta juuni lõpu seisuga väljastatud laenu eraisikutele 115,4 miljardi ja äriühingutele 108,4 miljardi krooni ulatuses. Laenu finantseerimisasutustele¹⁶ moodustasid 8,2 miljardit krooni ning laenu valitsusele¹⁷ 6,7 miljardit krooni.

Suurima osa eraisikute laenudest moodustavad eluasemelaenu mahuga 94,4 miljardit krooni.

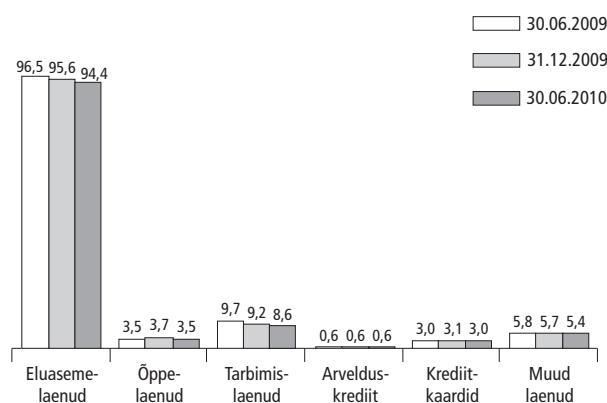
Aastaga vähenes laenu maht kõikide kliendigruppide lõikes.

Turujaotus:	Swedbank	43%
	SEB Pank	23%
	Nordea Bank Finland Eesti filiaal	15%
Eraisikutest kliente:	1 135 219 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	koondlaenuportfelli maht 238,7 mld kr	

Laenu maht (mld kr)

Eraisikute laenu maht (mld kr)

¹³ Andmed laenu kohta sisaldavad Eestis väljastatud laenusid.

¹⁴ Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühing, muu äriühing.

¹⁵ Eraisik, mittetulundusühing.

¹⁶ Kindlustusasutus ja pensionifond, muu finantseerimisasutus.

¹⁷ Keskkvalitsus, kohalik omavalitsus, riiklik sotsiaalkindlustusfond, muu eelarveväline fond.

a. Tarbijad

Eraisikute keskmised laenujääkide summad:

Eraisikutele väljastatud laenude keskmine jääk, kr

	30.06.2009	31.12.2009	30.06.2010
Eluasemelaenud	602 000	597 000	598 000
Õppelaenud	31 000	32 000	32 000
Tarbimislaidenud	41 000	40 000	40 000
Arvelduskrediit	5 000	5 000	4 000
Krediitkaardid	6 000	7 000	7 000
Muud laenud	113 000	110 000	118 000

2010. aasta I poolaastal jäi eluasemelaenude keskmine jääk peaaegu muutmatuks (598 000 krooni), ka õppelaenude keskmine jääk jäi muutmatuks (32 000 krooni), muude laenude¹⁸ keskmine jääk kasvas 110 000 kroonilt 118 000 kroonini. Muude laenude kõrge keskmine jääk on tingitud eelkõige äritegevuse eesmärgil võetud laenude suuruselt, viimaste jääk ulatus keskmiselt 543 000 kroonini. Tarbimislaidenude ja krediitkaardisummade keskmine jääk jäi muutmatuks, moodustades vastavalt 40 000 krooni ja 7 000 kroonini. Arvelduskrediidi keskmine jääk vähenes 5 000 kroonilt 4 000 kroonini.

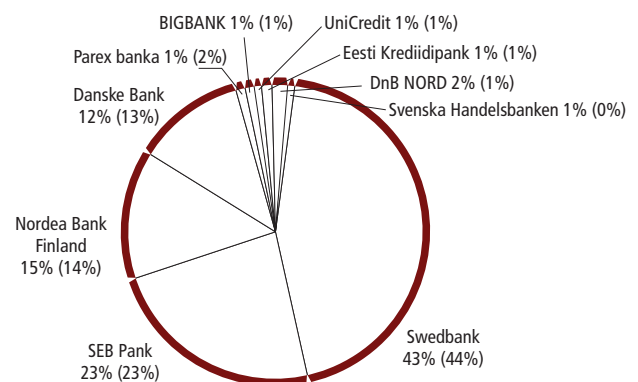
Silma torkab eraisikutega **sõlmitud laenulepingute arvu kahanemine** ja seda kõikide laenu liikide osas. 2010. aasta I poolaastal vähenes tarbimislaidenude lepingute arv 7%, õppelaenulepingute ja krediitkaardide arv mõlemal juhul 4%, eluasemelaenu lepingute arv vähenes 1% võrra.

2010. aasta juuni lõpu seisuga oli eraisikutega **sõlmitud eluasemelaenu lepingute arv 157 800, õppelaenulepingute arv 109 100, tarbimislaidenude arv 213 700, arvelduskrediidi lepingute arv 159 800, krediitkaardi lepingute arv 448 912** ning muude laenulepingute arv 45 900.

b. Teenusepakkujad

Laenu turg on jaotatud suures osas nelja suurema panga vahel, kellele kuulub kokkuvõttes 93% kogu laenu turust. Suurimat turuosa omab Swedbank – 43% kogu koondlaenu portfelist, järgnevad SEB Pank 23%, Nordea Bank Finland Eesti filiaal 15% ning Danske Bank Eesti filiaal 12%-ga.

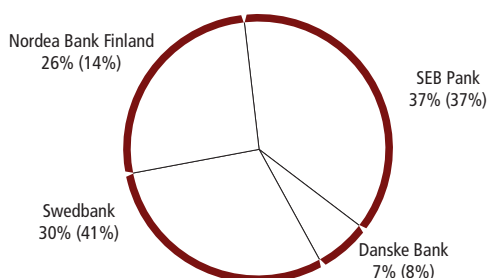
Ülejäänud 7% turust jagavad omavahel 10 turuosalist, kellest suurima turuosaga on DnBNord 1,9%-se turuosaga.

Turujaotus: laenud seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

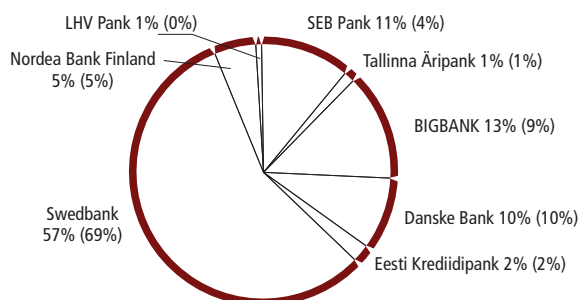
¹⁸ Muud eraisikutele ja mittetulundusühingutele väljastatud laenud on muuhulgas väärtpaberite soetamiseks, äriühingu tegevuse alustamiseks ja laiendamiseks võetud laenud.

Alljärgnevatel joonistel on ära toodud eriliigiliste laenude jaotus Eestis tegutsevate krediidasutuste vahel:

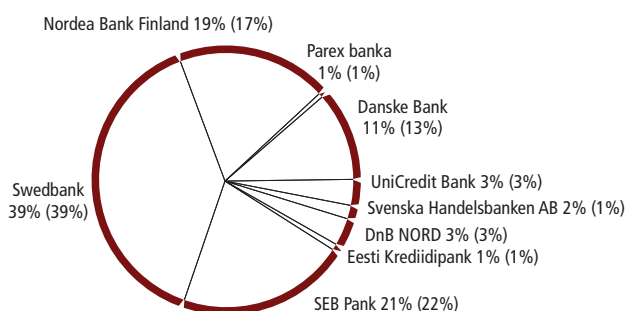
Turujaotus: valitsuse laenud seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

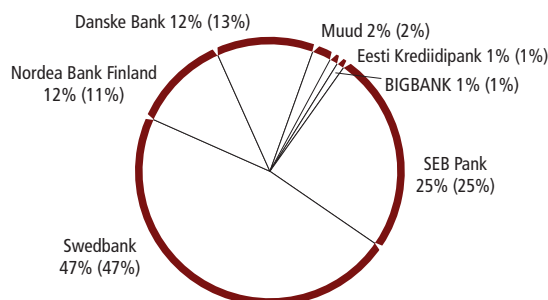
Turujaotus: finantseerimisastutuste laenud

Turujaotus: äriühingute laenud

Turujaotus: eraisikute laenud

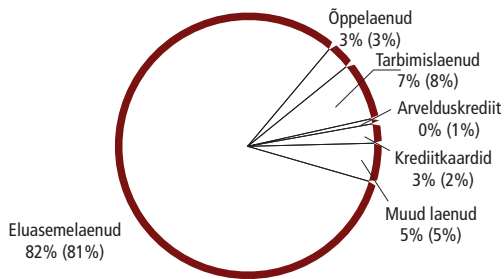
Võrreldes aastataguse perioodiga toimusid suured muudatused valitsusele antud laenude turul. Oluliselt suurenes siin Nordea Bank Finland Eesti filiaali turuosa: 14%-lt 26%-ni. Swedbank'i turuosa on samas langenud 41%-lt 30%-ni. SEB Panga turuosa jäi muutumatuks – 37%. Seega erinevalt varasematest perioodidest, kui valitsusele väljastatud laenude turg oli jaotatud suuresti kahe panga – Swedbank'i ja SEB Panga vahel, on nüüdseks lisandunud veel üks olulist turuosa omav pank.

Suurim osa finantseerimisastutuste laenude turust – 57% kuulub Swedbank'ile, kuid võrreldes 2009. aasta juuni lõpu seisuga on siin turuosa vähenenud.

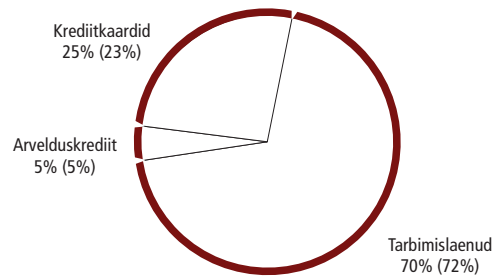
Suurim osa äriühingute laenudest on väljastatud Swedbank'i (39%), SEB Panga (21%) ja Nordea Bank Finland Eesti filiaali (19%) poolt.

Suurim osa eraisikutele kuuluvatest laenujääkidest on samuti koondunud Swedbank'i (47%) ning SEB Panga (25%). Eraisikute laenude turujaotus on läbi aegade olnud kõige stabiilsem.

Eraisikute laenude jaotus seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

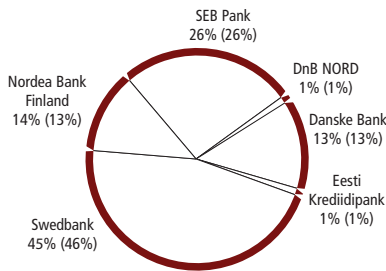
Igapäevase tarbimisega seotud laenu

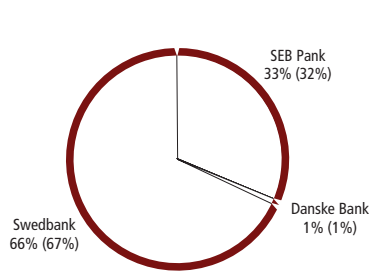
Eraisikutele väljastatud erinevate laenu liikide jaotus viimase aasta jooksul sisuliselt ei muutunud. Valdav osa eraisikutele väljastatud laenudest on eluasemelaenu, kokku 82% ehk 94,4 miljardit krooni. Igapäevaste kulutustega seotud laenu (tarbimisolaenu, krediitkaartide kasutatud osa, arvelduskrediit) moodustasid kokku 12,2 miljardit krooni.

Eraisikute laenu turg on väga kontsentreeritud, ligikaudu pool turust kuulub Swedbank'ile, ülejäänu osa jaotavad omavahel peamiselt SEB Pank, Danske Bank Eesti filiaal ning Nordea Bank Finland Eesti filiaal. Eraisikute tarbimisolaenu valdkonnas on oma turuosa jätkuvalt suurendanud BIGBANK.

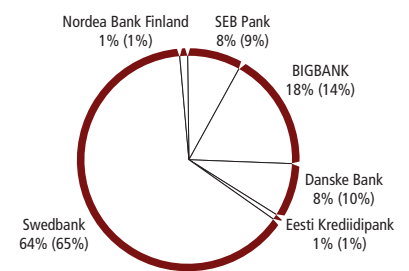
Turujaotus: eraisikute eluasemelaenu

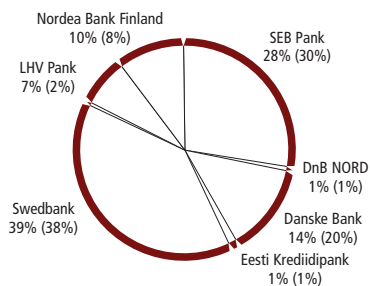
Turujaotus: eraisikute õppelaenu

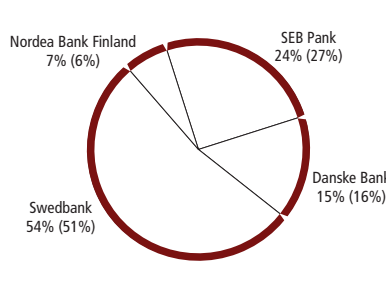
Turujaotus: eraisikute tarbimisolaenu

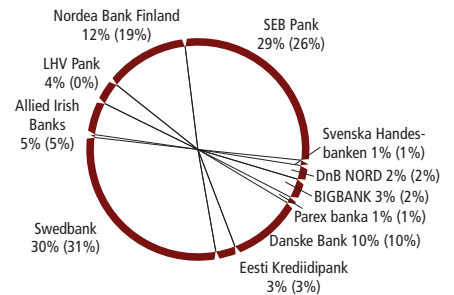
Turujaotus: eraisikute arvelduskrediit

Turujaotus: eraisikute krediitkaardid

Turujaotus: eraisikute muud laenu

8. Hoiustamine¹⁹

Eesti pankades deponeeritud **kliendihoiuste maht** kasvas 2010. aasta I poolaastal 2,6% ehk 4,1 miljardi krooni võrra, ulatudes 2010. aasta juuni lõpuks 161,4 miljardi kroonini. Nõudmiseni ja üleõhoiused moodustasid sellest 82 miljardit krooni, tähtajalised ja säästuhoiused 77 miljardit krooni ning investeerimis- ja muud hoiused 2 miljardit krooni. Poolaastaga on nõudmiseni ja üleõhoiuste osakaal suurenenud 45%-lt 51%-ni ning tähtajaliste ja säästuhoiuste osakaal vähenenud vastavalt 53%-lt 48%-ni kogu hoiustest.

Suurima osa hoiustest moodustasid äriühingute²⁰ hoiused osakaaluga 48% koguhoiustest ning kogumahuga 77 miljardit krooni.

Eraisikutele²¹ kuulus 39% koguhoiustest kogumahuga 63 miljardit krooni, millest nõudmiseni ja üleõhoiused moodustasid 29 miljardit, tähtajalised ja säästuhoiused 32 miljardit krooni ning investeerimis- ja muud hoiused moodustasid 2 miljardit krooni.

Valitsuse hoiused moodustasid 7% koguhoiustest kogumahuga 11 miljardit krooni.

Finantseerimisasutuste²² hoiused moodustasid 6% koguhoiustest kogumahuga 10 miljardit krooni.

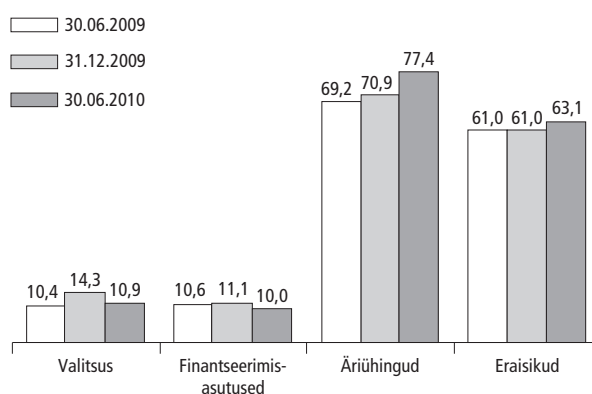
a. Teenusepakkujad

Eesti hoiuseturg on jaotatud põhiosas nelja suurima panga vahel: Swedbank'ile kuulus 2010. aasta juuni lõpus 47% hoiuste turust, SEB Pangale 20%, Danske Bank Eesti filiaalile 16% ning Nordea Bank Finland Eesti filiaalile 7% kogu hoiuste turust.

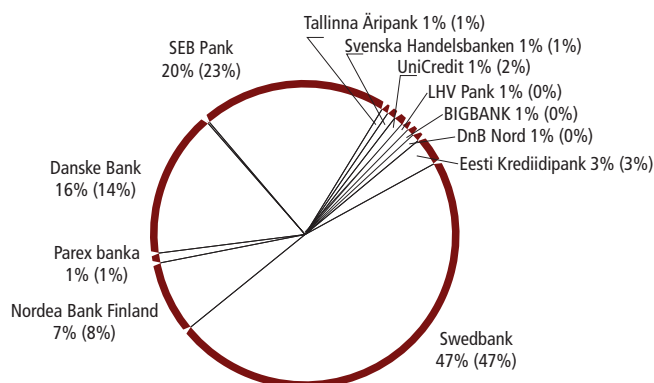
2010. aasta juuni lõpu seisuga deponeeriti suurim osa hoiustest Swedbank'is: valitsuse hoiustest 48%, finantseerimisasutuste hoiustest 38%, äriühingute hoiustest 42% ja eraisikute hoiustest 54%.

Turujaotus:	Swedbank	47%
	SEB Pank	20%
	Danske Bank Eesti filiaal	16%
Kliente:	3 146 166 kehtivat lepingut	
Teenuse maht:	hoiuste kogumaht 161,4 mld kr	

Hoiuste mahud (mld kr)

Turujaotus: hoiused seisuga 30.06.2010 (sulgudes 30.06.2009)

¹⁹ Andmed hoiuste kohta hõlmavad kõigis Eestis tegutsevates krediidiasutustes ning välisriikide Eesti filiaalides deponeeritud summasid ehk nii Eesti residentide kui ka mitteresidentide hoiuseid.

²⁰ Riigi või kohaliku omavalitsuse äriühingud, muud äriühingud.

²¹ Eraisikud, mittetulundusühingud.

²² Kindlustusasutused ja pensionifondid, muud finantseerimisasutused.

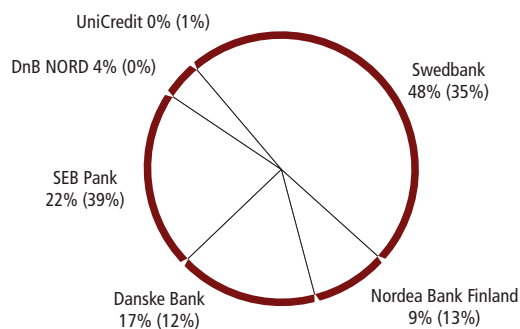

Võrreldes aastataguse perioodiga suurenes Swedbank'i turuosa **valitsuse hoiuste osas** 2010. aasta juuni lõpu seisuga 35%-lt 48%-ni. SEB Panga turuosa vähenes 39%-lt 22%-ni. Danske Bank Eesti filiaali turuosa moodustas 17% ja Nordea Bank Finland Eesti filiaali turuosa moodustas 9%.

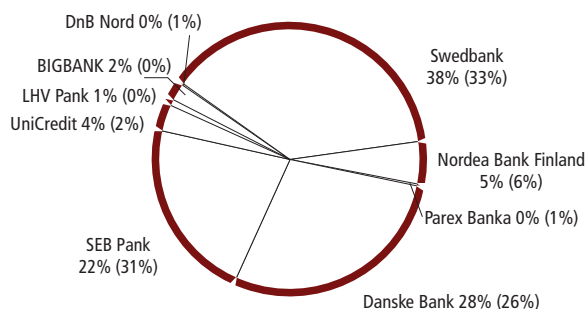
Finantseerimisasutuste hoiuste osas kuulus suurim 38% suurune turuosa endiselt Swedbank'ile, SEB Pangale kuulus 22% turust. Danske Bank Eesti filiaali turuosa oli 28%.

Äriühingute hoiuste turgu iseloomustas stabiilsus. Võrreldes aastataguse perioodiga toimusid siin väikesed muudatused, Swedbank'i turuosa vähenes 44%-lt 42%-ni ning Danske Bank Eesti filiaali turuosa suurenes 18%-lt 21%-ni.

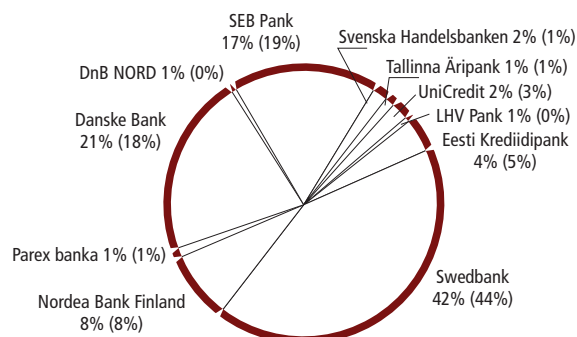
Turujaotus: valitsuse hoiused

Turujaotus: finantseerimisasutuste hoiused

Turujaotus: äriühingute hoiused

Eraisikute hoiuste turgu iseloomustab samuti stabiilsus. Siiski on märgata turuliidri Swedbank'i turuosa mõningat kahanemist, viimase kolme aasta jooksul keskmiselt 2% aastas. Ka 30. juuniks 2010 vähenes Swedbank'i turuosa võrreldes aastataguse perioodiga 56%-lt 54%-ni. Samas on näha mõningast kasvu väiksemate pankade turuosades. Võrreldes 2009. aasta juuni lõpuga kasvas BIGBANK'i turuosa 1%-lt 3%-ni ning LHV Panga turuosa 0%-lt 1%-ni.

b. Teenuse tarbijad

Võrreldes aastataguse perioodiga on taas kasvanud nõudmiseni ja üleõhoiuste lepingute arv²³ ning vähenenud tähtjaliste, säästuhoiuste, investeerimis- ja muude hoiuste arv.

Kehtivate hoiuselepingute arv seisuga 30. juuni 2010:

■ Nõudmiseni ja üleõhoiused kokku	2 628 000 lepingut
sh eraisikud	2 380 000 lepingut
■ Tähtjalised ja säästuhoiused kokku	483 000 lepingut
sh eraisikud	468 000 lepingut
■ Investeerimis- ja muud hoiused kokku	35 000 lepingut
sh eraisikud	34 000 lepingut

Eraisiku nõudmiseni ja üleõhoiuse keskmine suurus oli 2010. aasta juuni lõpu seisuga **12 300** krooni, tähtjalise ja säästuhoiuse suurus **68 900** krooni ning investeerimis- ja muu hoiuse suurus **48 300** krooni.

Turujaotus: eraisikute hoiused

